

Govoriti o stvaralaštvu Jelke Nešković Dumović znači pratiti je na putu posvećenih istraživanja tokom kojih nije bilo naglih promena, ali koja su, s vremena na vreme, minimalno korigovala slikarkin izraz kako bi njena umetnička radoznaalost bila zadovoljena. Najverniji i najpažljiviji pošтоваoci slikarstva Jelke Nešković – Dumović prepoznaju je po njenom ekspresionističkom izrazu, uljima specifičnog kolorita i zemunskim motivima. Međutim, pasteli i motivi na njima, ukazuju na to da je njena pažnja usmerena i ka drugim prostorima i vremenima.

Dosledna sopstvenoj viziji, Jelka je, uprkos raznovrsnim motivima koje je iz realnog sveta prenosila na platna i razotkrivene ih prosto vraćala natrag, neprestano insistirala na boji koja je dominantno odredila njen ekspresionistički duh. Jednom prihvaćena boja kao izraz kao gest vizuelnog ostvarenja unutrašnjih doživljavanja i preživljavanja zauvek je ostala ključni element slikarskog govora. Najzad, crtež u funkciji prepoznatljivog kolorita, vođen ekspresijom, zatvara celinu slikarkinog izraza. Crtež manje opisuje predmet ali ga transponuje, pripremajući mesto za boju i artikulišući ritam. Razmahnutost na platnima većih dimenzija sa kojih uljane boje svojom pastuožnošću materijalizuju slikarkinu imaginaciju, snažno je uvodeći u realan svet, dopunjuje pastelom. Vešto koristeći njegovu suptilnu, šarmantnu sposobnost laganog oslikavanja ona nas uvodi u svet svojih emocija i vizija. Verno ekspresionističkom izrazu kojeg dosledno sledi ona polazi od sopstvenog, unutrašnjeg sveta ka spoljašnjem, predmetnom. Doživljaj posebnog motiva povod je da se aktiviraju i ispolje lični osećaji. lako i dalje najsnažniji emocionalni učinak njenog slikarstva

ostaje snažan, čak i pojačan kolorit, ništa manje žapažena nije ni slikarkina namera da likovnim sredstvima – linijom, gestualnim tragovima – pripoveda o unutrašnjim, najdubljim i iskrenim osećanjima i iskustvima. Pasteli otelotvoruju slikarkinu potrebu da dosledno svom ekspresionizmu, beleži, pripoveda, prikazuje i ostavlja trag o subjektivnom, ali nadasve originalnom i iskrenom poimanju sveta.

Umetnica se postepeno udaljava od konkretnog predmeta, njegoва materijalnost zaklonjena je kolorističkim vatrometom i svedena na ornament, dinamičku arabesku, simbol. Kompromis je postignut autonomizacijom linije s jedne strane i čiste boje s druge strane, ali boja, linija i forma međusobno se ne stapaju, razlike između njih se ne gube. Boja sada teži da što jasnije zablista, da zadovolji racionalne potrebe slike i preživljene pobude umetnice.

Lelujavost, zanos, potreba za pokretom, za živim govorom, želja da posmatrača uvuče u svoje viđenje realnosti, ukazuje na slikarkinu iskonsku potrebu da emocije učini realno vidljivim, ali i da slabo uočljivim ili u realnosti prikrivenim motivima pruži šansu da u razotkrivenoj lepoti žive punim životom na njenim slikama. Motivi, često grupisani, čine posebne celine – motivi iz prirode, manastiri, svetitelji, istočnjački ratnici, u pojedinim stvaralačkim i životnim fazama bili su inspiracija i potstrek širokom slikarskom duhu koji je nastojao da proдре u njihovu bit, i iskaže ih kroz prizmu sopstvenog viđenja koje nas sugestivno mami svojom snagom, ali i unutrašnjom poetikom, jer Jelka vidi lepotu koja je dostupna samo onom ko ume i da je spozna, a to je ono što je primarno, iskonsko u čoveku. U takvoj psihološkoj konstelaciji umetnost je "krik" za "neposrednim životom" i zato ona treba da bude oslobođena svih stega, a najviše onih koje potiču iz same stvarnosti. "Vizija je uvek jača od same stvarnosti, ukoliko stvarnost uopšte postoji za umetnika" govorio je Stanislav Vinaver.